

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

4. Офіційний сайт Корейського інституту дослідження промислової політики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <<http://www.ips.or.kr>>.
5. Офіційний сайт Японського центру економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <<http://www.jcer.or.jp>>.

РЕАЛИЗАЦИЯ НАЦИОНАЛЬНЫХ ПРОЕКТОВ НА РЕГИОНАЛЬНОМ УРОВНЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ДОСВІД

Василенко І.А., к.е.н., доцент кафедри менеджменту Черкаського державного технологічного університету (Україна)

Василенко І.А. Реалізація національних проектів на регіональному рівні: зарубіжний досвід

У статті розглядаються особливості реалізації національних проектів в різних країнах світу. Визначено, що регіони світу і країни різною мірою схильні до дії універсальних процесів, оскільки вони характеризуються різним рівнем економічного, технологічного та соціального розвитку, а також між регіонами світу (і континентами), а також країнами існують величезні виробничо-економічні розриви і диспропорції. Констатовано, що країни з розвинутою ринковою економікою довго йшли до визнання необхідності використання проектних інструментів у вирішенні проблем сталого регіонального розвитку. Проаналізовано вплив національної програми «Стратегія зростання» (Growth Strategy) на досягнення сталого регіонального розвитку адміністративних регіонів Данії. Прийнята загальнонаціональна антикризова програма «Стратегія зростання», розроблені на її основі проекти та підпрограми регіонів дозволили ввести в дію нові можливості економічного зростання. Розглянуто програми, які реалізуються у США, зокрема у штаті Нью-Йорк та їх вплив на економіку штату. Окремлено ключові проблеми штатів, які вирішуються не тільки за програмою кожного регіону окремо, але, насамперед, на основі комплексної програми країни, в якій окреслено основні завдання, які треба вирішувати в центрі і на місцях, найважливіші напрямки системних дій в даній області, здійснювані з урахуванням специфіки становища окремих регіонів, їх реальних можливостей. Висвітлено досвід Німеччини в реалізації цільових національних програм.

Ключові слова: регіон, національний проект, зарубіжний досвід.

Василенко І.А. Реализация национальных проектов на региональном уровне: зарубежный опыт

В статье рассматриваются особенности реализации национальных проектов в разных странах мира. Определено, что регионы мира и страны в разной степени подвержены воздействию универсальных процессов, поскольку они характеризуются разным уровнем экономического, технологического и социального развития, а также между регионами мира (и континентами) и странами существуют огромные производственно-экономические разрывы и диспропорции. Констатировано, что в странах с развитой рыночной экономикой долго шли к признанию необходимости использования проектных инструментов в решении проблем устойчивого регионального развития. Проанализировано влияние национальной программы «Стратегия роста» (Growth Strategy) на достижение устойчивого регионального развития административных регионов Дании. Общациональная антикризисная программа «Стратегия роста», разработанная на ее основе проекты и подпрограммы регионов позволили ввести в действие новые возможности экономического роста. Рассмотрены программы, которые реализуются в США, в частности в штате Нью-Йорк и их влияние на экономику штата. Определены ключевые проблемы штатов, решаются не только по программе каждого региона отдельно, но, прежде всего, на основе комплексной программы страны, в которой обозначены основные задачи, которые необходимо решать в центре и на местах, важнейшие направления системных действий в данной области, осуществляемые с учетом специфики положения отдельных регионов, их реальных возможностей. Освещен опыт Германии в реализации целевых национальных программ.

Ключевые слова: регион, национальный проект, зарубежный опыт.

Vasylenko I. The implementation of national projects at the regional level: foreign experience

The article discusses the features of the implementation of national projects in different countries around the world. Determined that the regions of the world and countries to varying degrees, affected by the universal processes, since they are characterized by different levels of economic, technological and social development, as well as between regions of the world (and continents), and there is vast production and economic gaps and imbalances. It was stated that in countries with developed market economy long gone to the recognition of the need for design tools in solving the problems of sustainable regional development. Analyzed the impact of the national program "Growth Strategy" (Growth Strategy) to achieve sustainable regional development of administrative regions in Denmark. National anti-crisis program "Growth Strategy", developed on the basis of its projects and sub-regions allowed to introduce new opportunities for economic growth. Consider the program being implemented in the United States, particularly in New York and their impact on the economy of the state. Identifies key issues states decide not only on the program in each region separately, but, above all, on the basis of a comprehensive program of the country in which identified the main challenges that must be addressed in the center and in the field, the most important directions of systemic action in this area, carried out with taking into account the specific situation of individual regions and their real possibilities. Illuminated by the German experience in the implementation of targeted national programs.

Keywords: region, a national project, the international experience.

Постановка проблеми. Загальні проблеми глобальної економіки прийнято аналізувати, виходячи з об'єктивних тенденцій, таких, як інтернаціоналізація продуктивних сил, інтеграція, які розглядаються як універсальні категорії, що визначають динаміку розвитку як в цілому світової економіки і міжнародних економічних відносин, так і окремих країн. Але при цьому очевидно, що різні регіони світу і країни різною мірою схильні до дії універсальних процесів, оскільки вони характеризуються різним рівнем економічного, технологічного та соціального розвитку. Між регіонами світу (і континентами), а також країнами існують величезні виробничо-економічні розриви і диспропорції. Рівномірно в цілому розвинені, наприклад, Західна Європа, Японія і Північна Америка (без Мексики), але найбільші контрасти існують в Азії, Африці, Латинській Америці, Росії, азійських і закавказьких державах [1].

Аналіз останніх досліджень і результатів. Питанням проблеми реалізації національних та регіональних проектів присвячені праці таких учених, як Я.А. Жаліло, Е.В. Слепан, С.І. Бандур та інших. Проте недостатньо уваги приділено питанням вивчення та адаптації зарубіжного досвіду реалізації національних проектів на регіональному рівні.

Виділення невирішеної проблеми. Незважаючи на велику кількість публікацій за цією проблематикою, реалізація національних проектів на регіональному рівні не стоїть на місці і тому потребує постійного дослідження та аналізу.

Мета наукової статті: Метою статті є ознайомлення та проведення аналізу зарубіжного досвіду реалізації національних проектів на рівні регіону.

Результати дослідження. Відомо, що територіальні диспропорції є природним явищем, характерним як для всієї системи світової економіки, так і для окремих континентальних регіонів і країн. У той же час в них є свої особливості. Якщо спочатку вони виявилися як результат відмінностей географічного положення, різних природних і кліматичних умов, характеру і рівня розвитку продуктивних сил, то згодом, поступово, в міру цивілізаційно-культурного прогресу і типу розвитку, обраного державами, вони загострилися, або навпаки істотно згладилися. У той же час стало очевидним, що стійкий і постійний економічний ріст забезпечують ті країни, які добилися істотних успіхів у справі ліквідації територіальних протиріч, що закладає загальну базу для рівномірного соціально-економічного розвитку країни (в територіальному розрізі) і великих можливостей в політиці соціальної справедливості. Це досить переконливо представлено матеріалами офіційних доповідей і звітів міжнародних організацій, в тому числі інститутів ООН, в документах і матеріалах Євросоюзу, міжнародних

ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

дослідженнях.

Країни з розвинутою ринковою економікою довго йшли до визнання необхідності використання проектних інструментів у вирішенні проблем сталого регіонального розвитку. Однак цілеспрямоване впровадження проектного інструментарію з метою стабільного територіального розвитку все ж почалося лише в період між двома світовими війнами, що неабиякою мірою було пов'язане з необхідністю проведення спеціальних заходів у регіонах, найбільшою мірою постраждалих внаслідок світової економічної кризи 1929-1932 рр.

Основні елементи регіональної політики США стали формуватися в період подолання наслідків Великої депресії 1929- 1933 рр., в тому числі під сильним впливом кейнсіанської економічної теорії, як методологічної бази економічної політики уряду Ф.Д. Рузвельта. Федеральний устрій США надає сильні адміністративно-економічні повноваження урядам штатів, які використовуючи їх у своїй діяльності, забезпечують вирівнювання територіальних розривів і згладжування соціально-економічних протиріч (програми з розвитку Аляски, долини річки Теннесі, велика кількість інших програм на рівні штатів). Державна система стимулювання регіонального розвитку в штатах, спрямована на вирівнювання умов життя населення – це традиційна політика американської держави. Вона розвивалася разом із загальною економічною політикою країни: в період активізації економічного втручання держави відбувалося розширення його впливу на територіальні процеси, особливо через збільшення масштабів економічної діяльності штатів. У періоди деякого скорочення масштабу втручання держав в економічне життя відповідно скорочувався регулюючий вплив держави.

Штати, з точки зору рівня економічного розвитку, диференційовані. Поряд з суперіндустріальними, є й такі, в яких є безліч «зон застою». Це, наприклад, райони Аппалачів, штату Теннесі і Південної Дакоти, плато озера Озарк, регіони Прибережних рівнин, Верхніх озер, Нової Англії, а також штат Аляска. [2] Великі повноваження штатів і місцевих органів самоврядування (графств, муніципальних рад, округів, тауншипів та ін.) дозволили в чималій мірі добитися на всій території країни приблизно однаково високого рівня розвитку інфраструктури, соціального життя населення, забезпечити його зайнятість.

В умовах кризи американський уряд активно реалізував «Національний проект відновлення і реінвестування», що передбачав виділення і освоєння \$ 787 млрд., в тому числі на довгострокові програми. Даний акт містив у собі зменшення податкового навантаження, заходи щодо стримування безробіття, інвестиції в охорону здоров'я, науку і освіту, а також розвиток енергетичного сектора та інфраструктури. Особливу увагу в рамках національного антикризового проекту приділялося розвитку регіональної інфраструктури країни, в тому числі оновлення та розширення транспортної мережі, створеної ще в середині ХХ століття. Обсяг фінансування інфраструктурних проектів був найбільшим з середини 1950-х років, коли була ініційована найбільша на той момент програма будівництва сучасної мережі автодоріг.

Перш за все, необхідно відзначити, що штати США активно задіяні у Федеральній антикризовій програмі «Національний проект американського відновлення і реінвестування». Кожен штат має свою частку в національній програмі і зобов'язаний розробити регіональну програму з освоєння цих коштів з аргументацією їх розподілу по широкому спектру підпрограм. Відповідно штати засновують і контролюють органи. Наприклад, штат Нью-Йорк очікує отримати 26,7 млрд. дол. США в рамках «Національного проекту американського відновлення і реінвестування». Крім розробки підпрограм і заходів щодо виходу з кризи в рамках федеральної антикризової програми, в штаті продовжують діяти і заснуються нові регіональні програми, спрямовані на підтримку нужденних і розвиток економіки штату в цілому (див. рис.1).

Слід зазначити, що грошові надходження з федерального національного проекту спрямовуються і на реалізацію раніше прийнятих в штаті програм і підпрограм, націлених на стабільний розвиток його економіки, а також на здійснення заходів щодо підтримки тих громадян та їх сімей, які найбільш постраждали від кризи. Особливу увагу приділяється молодому поколінню, насамперед дітям. Подібний комплексний підхід в соціальній політиці штату (як і у всій країні) дозволяє надати допомогу всім тим, хто її потребує, створює умови для подолання виниклих через кризу труднощів для населення.

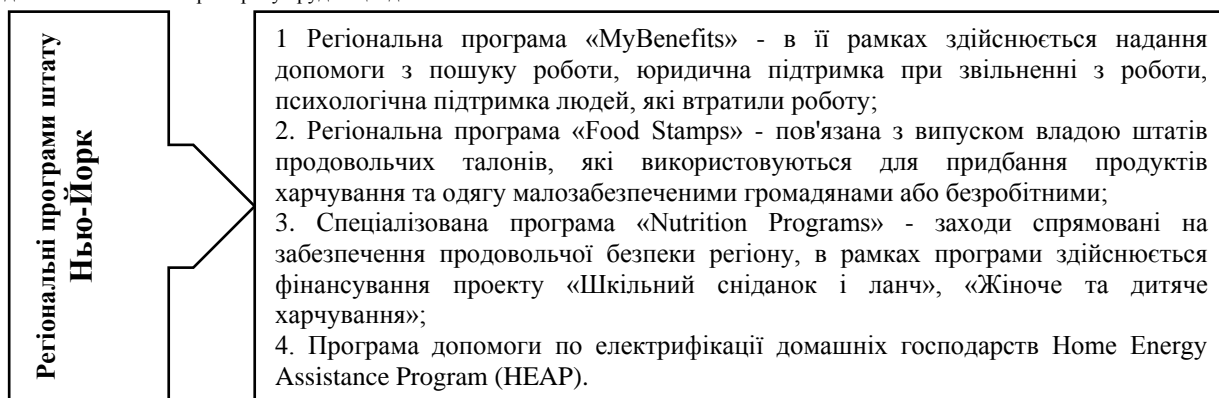

Рис.1. Регіональні програми штату Нью-Йорк.

Антикризовий «Національний проект американського відновлення і реінвестування» спрямований на стимулювання розвитку пріоритетних галузей соціально-економічної системи, насамперед на рівні штатів. В рамках розділу «Освіта для 21 століття» на покращення системи навчання, модернізацію системи освіти планується витратити \$ 90,9 млрд., з них:

- \$ 24,5 млрд. для допомоги місцевим шкільним округам у запобіганні звільнень і скорочень з можливістю використання фондів на модернізацію і ремонт шкіл (State Equalization Fund);
- \$ 20 млрд. модернізація шкільних будівель (у тому числі \$ 6 млрд. для будівель університетів на рівні штатів);
- \$ 15,6 млрд. для збільшення Pell грантів з \$ 4731 до \$ 5350;
- \$ 13 млрд. для учнів громадських шкіл із сімей з низьким достатком;
- \$ 12,2 млрд. на спеціальну освіту дітей з відхиленнями;
- \$ 2,1 млрд. на програми Head Start;
- \$ 2 млрд. на послуги соціального забезпечення дітей;
- \$ 650 млн. на освітні технології;
- \$ 300 млн. на збільшення зарплати вчителів;
- \$ 250 млн. штатам для аналізу шкільної успішності;
- \$ 200 млн. для підтримки працюючих студентів коледжів;
- \$ 70 млн. на освіту безпритульних дітей.

В умовах кризи регіональна влада концентрує увагу на вирішення проблем сучасного розвитку дітей; апробуються курси навчання та тренінги соціальних, економічних і поведінкових умінь; формуються рекомендації з побудови освітніх програм, найкращим чином вирішують завдання підвищення конкурентоспроможності американської освіти. У сучасних умовах американська система освіти націлена на розвиток особистості, що володіє творчим критичним мисленням, міжкультурною компетентністю, соціальним і глобальним баченням.

ПРОБЛЕМИ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА

Стимулювання процесів освоєння нових навичок і знань стає для багатьох американців (особливо молодих) самостійною потребою, а для регіональної економіки - зростаючим сектором послуг. Розвиток системи «Навчання протягом усього життя» стає необхідним і все більш значущим елементом сучасних освітніх регіональних систем. Якість освітніх послуг, що надаються регіональними освітніми установами, розглядається владою штатів як додаткова конкурентна перевага території. Інвестиції, що направляються у розвиток системи регіонального навчання, дозволяють підняти рівень освіти на вищій шабелі, а значить, залучити для навчання на територію більшу кількість учнів за унікальними програмами оновлення знань, набуття навичок і вмінь, необхідних в умовах високого безробіття в США.

Такий підхід в освітній сфері відкриває можливість забезпечувати підготовку та перепідготовку кадрів, здатних активно використовувати сучасні знання для зростання продуктивності своєї праці, генерування інновацій, що дозволяють підвищити конкурентоспроможність працівників, здійснювати підготовку фахівців, об'єктивно необхідних для подальшого розвитку економіки кожного штату і країни в цілому на основі впровадження найбільш ефективних освітніх технологій.

Рациональне використання ресурсів в умовах обмеженого фінансування є найважливішим пріоритетним напрямком в антикризовому реформуванні американської системи охорони здоров'я. На основі аналізу системи показників, що характеризують використання ресурсного потенціалу медичної сфери, з одного боку, і індикаторів здоров'я – з іншого, на рівні федерального уряду США складено інтегральні рейтинги ресурсного потенціалу охорони здоров'я штатів, округів і міст Америки. Зіставлення цих рейтингів свідчить про наявність зв'язку між рівнем здоров'я населення і використовуваними ресурсами і їх структурою, а також слугить інформаційною базою при прийнятті управлінських рішень щодо розподілу і використання ресурсів, обмежених в умовах кризи.

На основі комплексного аналізу проблем і суперечностей, притаманних сучасному етапу перетворень в управлінні ресурсним потенціалом охорони здоров'я США, обґрунтовано висновок про наявність системної кризи в охороні здоров'я та запропоновано напрями перетворень в управлінні ресурсами охорони здоров'я, засновані на принципах системного підходу. Виявлено існуючі в системі управління ресурсним потенціалом охорони здоров'я проблеми, обґрунтовані причини їх існування, в числі яких значна диференціація розмірів державного фінансування охорони здоров'я по штатах і округах, яка досягає 12-кратного розміру; відсутність мотивації у медичних працівників до підвищення якості надання медичних послуг [3].

Визначено ознаки, що вказують на наявність системної кризи в охороні здоров'я США та управлінні його ресурсним потенціалом, показано, що регіональне охорона здоров'я не достатньо включено в процес інституційних перетворень, у той час як високий рівень територіальної локалізації споживання послуг охорони здоров'я підвищує значення регіональної складової в управлінні використанням ресурсного потенціалу охорони здоров'я. Фахівцями US Centers for Medicare & Medicaid Services спільно з губернаторами штатів вироблені і внесені на розгляд Урядом США пропозиції щодо перетворення системи управління ресурсним потенціалом охорони здоров'я на обласному рівні, які включають: раціоналізацію структури системи лікувально-профілактичних закладів, збалансованість фінансових ресурсів, що спрямовуються на реалізацію державних гарантій медичної допомоги та на розвиток лікувально-профілактичних установ, розробку методів стимулювання підвищення якості послуг лікарського персоналу, розробку критеріїв оцінки діяльності медичних установ [4].

В рамках «Національного проекту відновлення та реінвестування» на рівні штатів реалізуються додаткові антикризові програми охорони здоров'я (Health Programs). Так, в штаті Нью-Йорк розроблені наступні регіональні програми: медична допомога (Medicaid), дитяче здоров'я (Child Health Plus), сімейне здоров'я (Family Health Plus), здоровий Нью-Йорк (Healthy NY). Метою модернізації охорони здоров'я є підвищення якості медичних послуг та скорочення неефективних витрат в галузі американського охорони здоров'я. В рамках антикризових програм виділяються кошти, необхідні для того, щоб протягом п'яти років перевести, в електронну форму історію хвороб всієї Америки. Планується, що це дозволить заощадити матеріали і час, скоротить бюрократичну тяганину і необхідність проходити повторно дорогі обстеження. Але це не тільки збереже мільярди доларів і тисячі робочих місць – це збереже життя, оскільки зменшить ймовірність фатальних лікарських помилок, які отримали таке поширення в нашій медицині.

Світова фінансова криза послужив для США серйозним мотивом перебудови в регіонах і країні в цілому найважливіших сфер економіки не тільки з точки зору оптимізації витрат на їх функціонування, але і з позицій виявлення та введення в дію можливостей отримання максимальної віддачі від вкладених коштів, забезпечення раціоналізації та підвищення результативності управління в кожній конкретній області, визначення і широкого розповсюдження позитивного досвіду передових регіонів, зокрема, в області кращого використання наявних кадрів, матеріальної бази, зниження питомих витрат на конкретні види робіт без погіршення їх якості.

Дуже важливо, що ключові проблеми штатів вирішуються не тільки за програмою кожного регіону окремо, але, насамперед, на основі комплексної програми країни, в якій окреслено основні завдання, які треба вирішувати в центрі і на місцях, найважливіші напрями системних дій в даній області, здійснювані з урахуванням специфіки становища окремих регіонів, їх реальних можливостей. Втілення в життя даних програм дозволяє і в умовах кризи зберегти відоме рівність розвитку економік різних штатів, усунути наявні недоліки в окремих регіонах, повніше використовувати нові потенціали економічного зростання, виявлені в результаті реалізації антикризових заходів.

Уряд Данії розглядає розвиток інноваційної діяльності в якості одного з основних умов подальшого розвитку регіонів країни і збереження позицій країни як однієї з найбагатших і благополучних у світі. Для успішної реалізації інноваційної діяльності навіть в умовах кризи продумана і узгоджена національна програма «Стратегія зростання» (Growth Strategy). В її рамках були також прийняті:

- урядова стратегія в області данської «системи знань» (The Danish Knowledge Strategy);
- план дій з розвитку підприємництва в умовах міжнародної фінансової кризи (Handlingsplan for iværksastere / Promoting Entrepreneurship);
- антикризовий план дій щодо поліпшення якості освіти (Handlingsplan for Bedre Uddannelser);
- національний проект «Зростання через глобалізацію»;
- національний проект «Нові шляхи від науки до виробництва» ("Nye veje mellem forskning og erhverv");
- «Регіональна стратегія зростання» (Den regionale Vækststrategi);
- Національний проект «Шлях до високотехнологічних регіонів» (Viden flytter ud – vejen til højt teknologiske regioner).

На підставі аналізу документів, можна визначити пріоритети антикризового національного проектування і планування Данії, які укладені в стимулюванні розвитку співробітництва та трансферу технологій між державними науково-дослідними установами та приватним сектором, а також в активізації процесу комерціалізації результатів наукових досліджень. В рамках антикризових заходів здійснюється підтримка регіонів з метою їх рівномірного розвитку, активізація сфери підприємництва, збільшення інвестицій в область наукових досліджень і дослідно-конструкторських розробок і збільшення кількості фахівців, що мають ступінь PhD. Дані заходи дозволили домогтися значних результатів, що відбилися на зміні показників стійкості всіх п'яти адміністративних регіонів Данії (табл. 1).

Прийнята загальнонаціональна антикризова програма «Стратегія зростання», розроблені на її основі проекти та підпрограми регіонів дозволили ввести в дію нові можливості економічного зростання. Мобілізація наявних потенціалів і резервів допомогла Данії уникнути падіння виробництва, серйозного зростання безробіття та інших негативних явищ, пов'язаних з кризою. Одним з важливих чинників цього стало підвищену увагу до підготовки керівників підприємств і організацій, багато з яких мають вчені ступені. Даний досвід ще раз доводить, що якість управління не тільки на рівні уряду країни, а й кожним господарським суб'єктом економіки є головним фактором сталого розвитку.

Подібна практика характерна для ряду інших країн. Так, у Німеччині за допомогою цільових національних програм здійснено розвиток 2/3 території ФРН. Ці програми створили передумови для стимулювання інвестицій у конкретні регіони шляхом виділення субсидій на розвиток промисловості та інфраструктури з федеральних і місцевих бюджетів, а також Європейського фонду регіонального

**ПРОБЛЕМЫ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ СОТРУДНИЧЕСТВА МЕЖДУ СТРАНАМИ
ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЕВРОПЫ В РАМКАХ ЧЕРНОМОРСКОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА**

розвитку. Через державні програми реалізується розвиток 40% території Великобританії і 90% території Норвегії. Брак коштів на реалізацію антикризової регіональної політики і необхідність їх концентрації в окремих точках привела до широкого поширення в практиці великого числа країн сучасної Європи концепції «полосів зростання».

Таблиця 1.

Вплив національної програми «Стратегія зростання» (Growth Strategy) на досягнення сталого регіонального розвитку адміністративних регіонів Данії

Назва адміністративного регіону Данії	Цілі і результати антикризових заходів національної програми «Стратегія зростання» (Growth Strategy)			
	Збільшення кількості спеціалістів, які мають ступінь PhD (в середньому по трьох регіонах ріст склав 7%)			
Столична область	активізація досліджень в області екологічного розвитку, що дозволило скоротити забруднення навколишнього середовища на 22,6%	трансфер технологій в промисловість зріс на 3,6%, що сприяло росту показників ефективності використання ресурсного потенціалу регіону на 9,6%	збільшилася кількість фахівців, що мають ступінь PhD в університетах регіону	збільшилася кількість керівників підприємств, що мають ступінь PhD
Зеландія (область)	збільшилася кількість фундаментальних і прикладних досліджень в області територіального розвитку (у 2013 році число таких досліджень в регіоні склало 2000)	кількість договорів між державними і науково-дослідними установами та приватним сектором збільшилася на 16%	зростання числа патентів склало 2%	показники інноваційної активності виробництва не мали тенденцію до зниження
Північна Ютландія	підвищення конкурентоспроможності регіональної освіти (впроваджено 16 інноваційних програм перепідготовки кадрів, 13400 місцевих фахівців підвищили свою кваліфікацію і знайшли нову роботу)	в більшості регіональних університетів відкриті курси підвищення кваліфікації персоналу	збільшилася кількість фахівців, які мають ступінь PhD в університетах регіону	здійснюються регіональні проекти модернізації системи професійної освіти
Центральна Ютландія	збільшилася кількість фундаментальних і прикладних досліджень в області територіального розвитку (у 2013 році число таких досліджень в регіоні склало 1200)	здійснений трансфер 850 наукових розробок у виробничу систему АПК регіону. У результаті вдалося скоротити кількість захворювань домашньої птиці, підвищити виробництво яєць (в середньому по регіону на 8,7%), впроваджені в АПК нові технологічні розробки, що дозволяють збільшити врожай фуражних культур	збільшилася кількість фахівців, що мають ступінь в сільськогосподарських науково-дослідних інститутах регіону	здійснена модернізація сільськогосподарських науково-дослідних інститутів регіону
Південна Данія	здійснена модернізація провідних підприємств меблевої промисловості	на початок 2013 року Данія є абсолютним лідером у виробництві меблів. В цілому в країні Західної Європи в 2013 році експортували майже 90% із загального обсягу меблевої продукції датського виробництва	рівень безробіття на провідних підприємствах меблевої промисловості залишається на рівні природного	об'єм надходження в ВРП збільшено на 2%)

Висновки та пропозиції. На підставі проведеного аналізу можна констатувати наступне:

1. Загальним правилом для розробки та реалізації національних програм в зарубіжних державах є забезпечення єдності цілей і принципів регіональних антикризових програм соціально-економічного розвитку із загальнонаціональними.

2. У регіональних програмах враховуються особливості, відмінні характеристики кожного регіону, що одержує необхідну фінансову підтримку для реалізації всього наміченого з урахуванням його специфіки.

3. Як загальнонаціональні, так і регіональні програми орієнтовані не тільки на оптимальне використання наявних матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, а й на пошук, введення в дію раніше не використовуваних резервів і можливостей, на успішне вирішення соціальних проблем.

4. Єдиним орієнтиром національних антикризових програм є не тільки збереження параметрів сталого розвитку як в економіці країни, так і в кожному її регіоні, але і послідовне, планомірне вирішення кризових проблем, з тим, щоб після їх подолання національне господарство отримало б додаткові ресурси для технічного та технологічного оновлення економіки на більш досконалої інноваційній основі.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ:

1. ООН. Економічна і Соціальна Рада. Огляд світового економічного і соціального стану, Женева, (щорічне видання); World Economic Situation and Prospects 2007. United Nations. UNCTAD, New York and Geneva, 2007.
2. Хасбулатов О.Р. Европейская альтернатива американской модели государства всеобщего благоденствия. – Журнал Дипломатическая служба, №1, 2008.
3. Американська система охорони здоров'я потребує реформування. [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://www.remedium.ru/news/world/detail.php?ID=21956>.
4. US Centers for Medicare&Medicaid Services. [Електронний ресурс] – Режим доступу: – <http://www.cms.hhs.gov/>